

Educació en la Justícia, Solidaritat i Pau a La Salle

Documents de desenvolupament del **Marc d'Evangelització**
Missió Pastoral - Districte Arlep

Sobre aquest document

- Elaborat per l'Equip Distrital d'Educació en la Justícia, Solidaritat i Pau.
- Revisat per la Comissió de Pastoral i l'Equip d'Animació Distrital.
- Aprovat pel Consell Distrital de la Missió Educativa Lasal·liana (2 de juny de 2023).
- 📍 Carrer Marquès de Mondéjar, 32. 28028 - Madrid
- ✉ pastoral@lasalle.es
- 🌐 www.lasalle.es
- 🐦 [@sallepastoral](https://twitter.com/sallepastoral)
- 📷 [@sallepastoral](https://www.instagram.com/sallepastoral)

Índex

●	Projecte marc d'Educació en la Justícia, Solidaritat i Pau	
●	1. Per a què aquest projecte	... 5
●	2. Des de la nostra realitat lasal·liana	... 7
●	3. Justícia, Solidaritat i Pau	... 8
●	4. Tres grans principis inspiradors	... 9
●	5. La importància del voluntariat	... 11
●	Per aprofundir	
●	2A. El compromís de La Salle amb la Justícia, Solidaritat i Pau	... 13
●	3A. Què volem dir amb Justícia, Solidaritat i Pau?	... 19
●	4A1. Des de la Doctrina de l'Església	...25
●	4A2. Des del principi de «Ciutadania global»	... 33
●	4A3. Model de desenvolupament	...41
●	4A4. Des d'un aprenentatge compromès amb la realitat	... 45
●	5A. Des de la iniciació al voluntariat	... 49
●	Annex: Organització de l'educació en la justícia en les obres educatives	... 53
●	Bibliografia	... 58

Accedeix a aquest document i a la versió interactiva a la web <https://jusp.lasalle.es>

«Jesús els cridà i els digué: Ja sabeu que els governants de les nacions les dominen com si en fossin amos i que els grans personatges les mantenen sota el seu poder. Però entre vosaltres no ha de ser pas així: qui vulgui ser important enmig vostre, que es faci el vostre servidor, i qui vulgui ser el primer, que es faci el vostre esclau; com el Fill de l'home, que no ha vingut a ser servit, sinó a servir i a donar la seva vida en rescat per tothom».

Mt 20, 25-28

Mirar més
enallà per
comprometre's

1.

Projecte marc d'Educació en la Justícia, Solidaritat i Pau

Per a què aquest projecte

El *Projecte de Missió* de La Salle en el Districte ARLEP (2012) recorda que «*ens sentim compromesos a denunciar i donar resposta a les situacions de pobresa i injustícia tant al nostre entorn com als països empobrits*». Hi ha diversos mitjans per canalitzar aquesta inquietud, tant en les ONGD lasal·lianes com en les obres educatives i socioeducatives i diferents plans formatius entorn de l'educació en la «*justícia, solidaritat i integritat de la creació, dins i fora del currículum educatiu, que fomenten l'acció social solidària i el voluntariat*»¹.

Des de l'origen de La Salle, l'opció per l'educació en la justícia s'ha manifestat en l'atenció als alumnes amb més dificultats. Respostes educatives davant les situacions de pobresa i vulnerabilitat social, atenció a la diversitat, aules d'integració, reforç i suport escolar, ajudes a famílies amb necessitats, promoció i defensa dels drets de la infància, educació per a la igualtat. I quantes possibilitats creatives puguin tenir cabuda en l'àmbit acadèmic o extraescolar.

El *Document Marc d'Evangelització del Districte Arlep* i, des d'ell, la proposta NCA presenta una escola orientada cap a la construcció de la persona en relació amb si mateixa, amb l'Església, amb Déu i amb el món. És un signe d'identitat de les nostres comunitats educatives, inspirades per sant Joan Baptista de La Salle.

Des dels seus principis fonamentals, l'NCA busca ajudar educadors, famílies i alumnes a comprometre's en la construcció d'una societat més justa i solidària i a desenvolupar en ells una consciència social crítica i compromesa. Mitjançant els seus àmbits pedagògics, busca també donar resposta a la realitat i convertir l'escola lasal·liana en un element transformador de la societat des del camp de la solidaritat, l'obertura de mires, la col·laboració amb altres organismes, la promoció del voluntariat i l'acceptació de la interculturalitat i diversitat.

1. *Projecte de missió de La Salle – Districte Arlep* (2012), pàg. 29.

L'educació en la justícia, solidaritat i pau (JUSP) col·labora amb el desenvolupament de La Salle Acció Social. Comparteix plenament la seva visió, missió i valors. Ajuda a liderar propostes a les obres educatives que col·laborin perquè tota la comunitat educativa creixi en la seva sensibilitat. Compromís pel dret de totes les persones, especialment les més vulnerables, a una vida digna i plena en igualtat d'oportunitats.

Aquest document vol respondre a aquesta petició i oferir els principis inspiradors i criteris fonamentals de la nostra proposta d'educació en la justícia, solidaritat i pau (JUSP).

2.

Projecte marc d'Educació en la Justícia, Solidaritat i Pau

Des de la nostra realitat lasal·liana

L'Educació en la Justícia, Solidaritat i Pau, com a eix vertebrador de la missió educativa lasal·liana, es fa possible combinant dos dinamismes:

- El *personal*, pensant en els educadors/es, famílies, nens/nenes i joves, que són convidats a créixer vocacionalment des de la fraternitat i la solidaritat – característiques fonamentals lasal·lianes – dins d'un dinamisme comunitari que impulsa la transformació del món que ens envolta.
- El *comunitari*, a través de tota l'acció en pro de la justícia de La Salle i treballant en xarxa persones i institucions, tant en l'entorn proper (obres educatives i socioeducatives) com en el més llunyà geogràficament (ONGD), englobada com La Salle Acció Social.

Dit d'una altra manera, com a educació volem convidar tota la comunitat educativa a formular-se preguntes i a buscar respostes, a fer una lectura crítica i creient de la realitat, ajudant-los a créixer en la responsabilitat per a la construcció d'un món més just. Com a compromís, La Salle intenta respondre a la realitat empobrida buscant noves formes: emigrants, menors en risc d'exclusió social, llars d'acollida, formació de persones vulnerables, sense oblidar l'atenció als més desfavorits en el propi context escolar.

Per aprofundir:

El compromís de La Salle amb la Justícia i la Pau

3.

Projecte marc d'Educació en la Justícia, Solidaritat i Pau

Justícia, Solidaritat i Pau

Descrivim la *justícia* essencialment com el dret de totes les persones a viure amb dignitat. L'educació en la justícia es fonamenta en la defensa dels drets de la persona i la seva dignitat per sobre dels interessos econòmics i polítics. De la mateixa manera, situa les persones i la vida en el seu sentit més ampli com a valor central i prioritari de qualsevol acció i decisió.

Entenem la *solidaritat* com el compromís voluntari, generós i desinteressat a favor dels altres, portant a bon port diversos projectes gràcies a la suma d'esforços compartits pels quals comparteixen una mateixa causa. És, per tant, necessari impulsar i viure, a les comunitats educatives, un model d'aprenentatge reflexiu, crític i interdisciplinari que ajudi a crear una cultura de la solidaritat, de la inclusió i del respecte a totes les persones.

Unim l'educació en la justícia i la solidaritat amb *l'educació en la pau*, en definir-la com el desenvolupament de les qualitats humanes per cuidar la vida, satisfer les necessitats bàsiques de benestar, identitat i llibertat, tant personals com col·lectives.

El paper i la presència lasal·liana davant les realitats de pobresa, necessitat i marginació serà implicar-se i comprometre's en combatre-les, ajudant les persones que, des de les seves capacitats, puguin desenvolupar-se.

Per aprofundir:

Què volem dir amb Justícia, Solidaritat i Pau?

4.

Projecte marc d'Educació en la Justícia, Solidaritat i Pau

Tres grans principis inspiradors

- **La Doctrina Social de l'Església (DSI)**, ja que la nostra referència absoluta i última per a l'educació en la justícia, solidaritat i pau és Jesús de Natza-ret, que es mostra misericordiós i solidari. Que no cessa de lloar i admirar la fe i la compassió de les dones amb les quals es creua, i que posa la seva mirada agraïda en la creació i que ens mostra el camí cap a Déu.
 - Estem convidats a continuar descobrint el ple significat de *veure, jutjar i actuar*, essent part de la contribució de l'Església a la sal-vació, la pau i el desenvolupament.
 - Els grans principis de la DSI ajuden al desenvolupament del nos-tre treball educatiu: dignitat i centralitat de la persona, primacia del bé comú, participació social, ecologia integral...

Per aprofundir:

Des de la Doctrina Social de l'Església

- **La Ciutadania Global**, entenent l'educació com un mitjà per a buscar la consciència sobre el nostre lloc i responsabilitat, tant local com global, en un món cada vegada més interconnectat.
 - Com a proposta educativa, és transversal a la proposta NCA, que implica un aprenentatge actiu, crític, responsable i solidari.
 - Ofereix línies de treball per a tots els àmbits lasal·lians: inclusió, mirada crítica, interculturalitat, cultura del diàleg...

Per aprofundir:

Des del principi de «Ciutadania Global»

- «Pensa global, actua local», atents tant a les grans propostes d'educació per al desenvolupament com al compromís amb la realitat més propera:
 - Assumint el compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, especialment amb el 4t: crear una educació de qualitat.
 - Incorporant metodologies que ajudin al coneixement i compromís amb la realitat local, al servei del bé comú.
 - Potenciant una relació constant entre les ONGD, obres socioeducatives i educatives en projectes comuns.

Per aprofundir:

Model de desenvolupament i Aprenentatge compromès amb la realitat

5.

Projecte marc d'Educació en la Justícia, Solidaritat i Pau

La importància del voluntariat

La nostra visió del voluntariat es fonamenta en la convicció que l'acció en favor de la justícia, la solidaritat i la pau, així com la participació en la transformació del món, és una dimensió constitutiva del missatge evangèlic, de la tradició lasal·liana i de cadascuna de les nostres obres.

Així, el voluntariat és la resposta a la crida que ve dels pobres i que, per a les obres La Salle, es converteix en una proposta d'acció amb sentit, en una vocació. Per això, és imprescindible convidar, animar i formar l'alumnat, les famílies i els mateixos educadors a comprometre's en activitats de voluntariat a favor dels altres..

Per aprofundir:

Des de la iniciació al voluntariat

La nostra
identitat com
a far que
il·lumina el camí

2A.

El compromís de La Salle amb la Justícia, Solidaritat i Pau

Compromès amb la Missió Educativa Lasal·liana

El *Projecte de Missió* de La Salle en el Districte Arlep (2012) recorda que «ens sentim compromesos a denunciar i donar resposta a les situacions de pobresa i injustícia tant en el nostre entorn com en els països pobres». Hi ha diversos mitjans per canalitzar aquesta inquietud, tant en les ONGD lasal·lianes com en les obres educatives i socioeducatives i diferents plans formatius entorn a l'educació en la «justícia, solidaritat i integritat de la creació, dins i fora del currículum educatiu, que fomenten l'acció social solidària i el voluntariat»².

És una *opció preferencial* que suposa el suport a les ONGD i obres socioeducatives existents. Obrim-nos a camins nous que «atenguin i donin resposta a les necessitats d'una joventut mancada d'oportunitats. En situacions familiars de risc poc propícies per al desenvolupament de la seva maduració humana i afectiva»³. I, al mateix temps, proposar models i testimonis per a una educació en valors, basada en el *Caràcter Propi*, que «vetlla pel medi ambient, els drets individuals i col·lectius, la igualtat dels éssers humans i la promoció de la justícia i la solidaritat en els països pobres i en el nostre entorn més proper»⁴.

2. *Projecte de missió de La Salle – Districte Arlep* (2012), pàg. 29.

3. *Projecte de missió de La Salle – Districte Arlep* (2012), pàg. 29.

4. Cfr. *Projecte de missió de La Salle – Districte Arlep* (2012), pàg. 9.

Compromès amb la Missió Educativa Lasal·liana

La III Assemblea de la Missió Educativa Lasal·liana (2018), a més de valorar positivament la implicació de les comunitats educatives lasal·lianes en l'educació en la justícia, la pau i la solidaritat, així com en la promoció del voluntariat, ens anima, com a educadors/es, a seguir sent sensibles als desafiaments de les noves pobreses, com a part essencial de la nostra identitat. Al mateix temps, demana no reduir aquesta opció a l'assoliment d'algunes campanyes, sinó completar el nostre model pedagògic, entorn del Nou Context d'Aprenentatge (NCA).

Amb una educació en la justícia, solidaritat i pau que ajudi al coneixement i compromís amb les realitats de major necessitat del nostre món. Des de la certesa que el servei als altres és la forma de crear un món millor, estem cridats a transformar la nostra fe en acció. Com Joan Baptista de La Salle, ens «deixem impressionar» pel dolor aliè i ens impliquem en la seva solució, inspirats pel l'Evangeli de Jesús de Natzaret, que ens convida cada dia a construir el Regne de Déu.

Un Camí per seguir avançant

Com a lasal·lians, som convidats a llegir la realitat del nostre món per comprometre'ns de manera activa amb els grans reptes del nostre temps. Molts d'aquests reptes estan recollits pel papa Francesc a *Fratelli Tutti*: la «cultura del descart», els drets humans no prou universals, els conflictes i la violència, la tecnologia deshumanitzadora, la situació dels emigrants i refugiats i la manca de dignitat a les fronteres...

Des de l'origen de La Salle, l'opció per l'educació en la justícia s'ha manifestat en l'atenció als alumnes amb més dificultats. Amb respostes educatives davant les situacions de pobresa i la vulnerabilitat social, atenció a la diversitat, aules d'integració, re-

Un Camí per seguir avançant

forç i suport escolar, ajudes a les famílies amb necessitats, promoció i defensa dels drets de la infància, educació per a la igualtat i quantes possibilitats creatives puguin tenir cabuda en l'àmbit acadèmic o extraescolar.

Reconeixem amb agraïment que no partim de zero en aquesta proposta d'educació en la justícia. Les comunitats educatives lasal·lianes porten molt de temps educant en aquestes dimensions amb la inestimable ajuda de les ONGD, que durant anys han proporcionat recursos, formació a docents, connexions amb xarxes internacionals i animació de grups de solidaritat. A més, en examinar el que hem fet durant aquest temps en l'educació d'una fe que practica la justícia, reconeixem igualment la il·lusió, competència i entrega de molts educadors i equips directius de les nostres obres que han promogut i realitzat iniciatives molt diverses que avui recollim i que encoratgem a continuar afavorint.

Ens trobem en un moment fascinant per a l'educació lasal·liana: el desenvolupament i la implantació d'un Nou Context d'Aprenentatge que respon a les necessitats de la infància i la joventut d'avui, al mateix temps que continua arrelat en els 300 anys d'història de La Salle. Al mateix temps, l'acció social de La Salle creix tant en les obres educatives com en les socioeducatives i ONGD, amb un treball conjunt que continua i del qual aquest document és fruit.

Des dels seus principis fonamentals, l'NCA busca ajudar educadors, famílies i alumnes a comprometre's en la construcció d'una societat més justa i solidària i a desenvolupar en ells una consciència social crítica i compromesa. A través dels seus àmbits pedagògics, busca també donar resposta a la realitat i convertir l'escola lasal·liana en un element transformador de la societat des del camp de la solidaritat, l'obertura de mires, la col·laboració amb altres organismes, la promoció del voluntariat i l'acceptació de la interculturalitat i diversitat.

Un Camí per seguir avançant

Aquest compromís de construcció del món, des de la justícia, la solidaritat i la pau, és viscut pels nens, nenes, joves, famílies i educadors com una clau fonamental que inspira tot el seu quefer: reflexions del dia, celebracions de la fe, activitats de pastoral, sessions de tutoria, acompanyament a joves, educadors i famílies, relacions i proximitat o clima de l'obra. Volem que l'alumnat de La Salle visqui diferents experiències que els ajudin a prendre consciència de la necessitat d'una solidaritat global i a reconèixer el benefici d'accions en favor de tots, especialment dels més desfavorits.

La proposta pedagògica en la justícia, solidaritat i pau a La Salle no pot oblidar altres reflexions de l'Església i de la societat que s'estan produint i enriqueixen el repte educatiu: la reflexió mundial sobre un nou model econòmic i humanitzador, els Objectius de Desenvolupament Sostenible, la identitat cosmopolita global, la cura integral per la creació, el comerç just, la lluita contra la bretxa digital, la defensa dels drets humans i el desenvolupament de les persones.

El nostre objectiu

Per ajudar en tot aquest procés, la III AMEL va demanar confeccionar, per a tot el Districte i mitjançant una tasca conjunta d'ONGD lasal-lianes, obres socioeducatives, escoles i centres universitaris, un nou *Projecte Marc d'Educació en la Justícia, Solidaritat i Pau* plenament integrat amb l'NCA i amb un itinerari progressiu en compromís social per proposar a tots els membres de les comunitats educatives.

Aquest document vol respondre a aquesta petició i oferir els principis inspiradors i criteris fonamentals de la nostra proposta d'educació en la justícia, solidaritat i pau.

És des d'aquest desig de construir el Regne de Déu, des d'on rebem la crida d'educar els nostres alumnes i famílies en un compromís amb la justícia que, lluny de ser quelcom difús i atemporal, se situï en contextos concrets.

El nostre objectiu

És, com hem indicat, conseqüència i continuació de la feina feta per La Salle des dels seus inicis. Tenim la convicció que és a través de l'experiència educativa com millor i més eficaçment podem construir un món més just. És una missió clarament compartida, no només a les comunitats educatives, sinó amb totes aquelles persones que, al llarg i ample del món, treballen en la consecució de l'objectiu 4.7 de l'Agenda 2030:

«D'ara a 2030, volem assegurar que tots els alumnes adquireixin els coneixements teòrics i pràctics necessaris per promoure el desenvolupament sostenible (...), els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural i la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible».

Desitgem que serveixi a totes les comunitats educatives i sobretot als joves que vulguin comprometre's en el servei dels pobres i en la promoció de la justícia per programar i desenvolupar experiències i accions directes d'acord amb l'esperit que ha inspirat la Família Lasal·liana des del principi.

Els destinataris d'aquest Projecte són tots els membres de les comunitats educatives lasal·lianes, amb un interès especial per als responsables pedagògics, pastorals i institucionals, en tots els àmbits del Districte.

Desitjo que en aquesta època que ens toca viure, reconeixent la dignitat de cada persona humana, puguem fer renéixer entre tots un desig mundial de germanor. (Papa Francesc, Fratelli Tutti, 8).

Educar en la
responsabilitat
amb el món

3A.

Què volem dir amb Justícia, Solidaritat i Pau?

Des de la nostra realitat lasal·liana

L'Educació en la Justícia, Solidaritat i Pau, com a eix vertebrador de la missió educativa lasal·liana, es fa possible combinant dos dinàmismes:

- El *personal*, pensant en els educadors/ores, famílies, nens/nenes i joves, que són convidats a créixer vocacionalment des de la fraternitat i la solidaritat, característiques fonamentals lasal·lianes, dins d'un dinamisme comunitari que impulsa la transformació del món que ens envolta.
- El *comunitari*, a través de tota l'acció en pro de la justícia de La Salle i treballant en xarxa amb persones i institucions, tant en l'entorn proper (obres educatives i socioeducatives) com en el més llunyà geogràficament (ONGD), englobada com La Salle Acció Social.

Dit d'una altra manera, com a educació volem convidar tota la comunitat educativa a formular-se preguntes i buscar respostes, a fer una lectura crítica i creient de la realitat, ajudant-los a créixer en la responsabilitat per la construcció d'un món més just. Com a compromís, La Salle intenta respondre a la realitat empobrida cercant noves formes: emigrants, menors en risc d'exclusió social, llars d'acollida, formació de persones vulnerables, sense oblidar l'atenció als més desfavorits en el mateix context escolar.

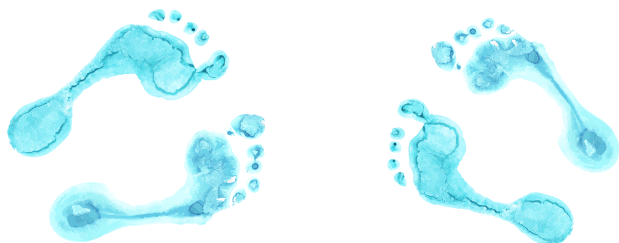
Justícia

Descrivim la *justícia* essencialment com el dret de totes les persones a viure amb dignitat. L'educació en la justícia es fonamenta en la defensa dels drets de la persona i la seva dignitat per sobre dels interessos econòmics i polítics. De la mateixa manera, situa les persones i la vida en el seu sentit més ampli com a valor central i prioritari de qualsevol acció i decisió.

Aquest àmbit es fonamenta en els drets humans, especialment els drets dels més febles. Els drets protegeixen i garanteixen l'autonomia de la persona i estan units a la responsabilitat, que respecta, vincula i humanitza, amb una mirada global. L'escola és un lloc privilegiat per créixer en consciència (veure), per al coneixement de les arrels de la injustícia (jutjar) i començar a actuar.

La promoció de la justícia en l'àmbit lasal·lià identifica realitats de compromís en l'entorn proper i amb altres països empobrits, en el reconeixement de la identitat global, en la lluita pel medi ambient i el desenvolupament sostenible, en la integració dels diferents segments de la societat, en el compromís ètic i solidari en el camp laboral, en el consum, etc. Molts d'aquests camps podran atendre's i treballar-se des de l'acció pedagògica diària, així com des de la implicació dels diferents agents educatius, amb les famílies, en la promoció de valors institucionals, en la presència i implicació en les obres socioeducatives i en les ONGD lasal·lianes.

Solidaritat

Entenem la *solidaritat* com el compromís voluntari, generós i desinteressat a favor dels altres, duent a bon port diversos projectes gràcies a la suma d'esforços compartits per aquells que comparteixen una mateixa causa. És, per tant, necessari impulsar i viure, a les comunitats educatives, un model d'aprenentatge reflexiu, crític i interdisciplinari que ajudi a crear una cultura de la solidaritat, de la inclusió i del respecte a totes les persones.

Justícia i solidaritat ens interpel·len sobre la nostra responsabilitat en la transformació social, local i global respecte a les diverses situacions d'injustícia actuals tant en l'entorn proper com en el llunyà: desigualtat i pobresa, conflictes i guerres o mobilitat forçada, entre altres. En l'actual context global, resulta imprescindible generar una cultura de l'hospitalitat amb les persones que més pateixen les injustícies.

Hem de fomentar la participació en els assumptes públics sense deixar-los exclusivament en mans de la classe política i el mercat. Volem ajudar les comunitats educatives a participar en l'acció i en la presa de decisions en tots els àmbits de la vida, des del més proper fins al més global. L'acció –fer i actuar des d'un prisma del compromís social– és, per tant, un element fonamental per al nostre projecte educatiu-evangelitzador.

Pau

Unim l'educació en la justícia i la solidaritat amb *l'educació per la pau*, en definir-la com el desenvolupament de les qualitats humanes per a cuidar la vida, satisfer les necessitats bàsiques de benestar, identitat i llibertat, tant personals com col·lectives.

La pau, per tant, proposa partir de l'humà per superar els cicles de violència i promoure la reconstrucció del teixit social. D'aquesta manera, busca generar una convivència en la qual es faci front a les desigualtats que marginen, exclouen i provoquen la pèrdua de drets fonamentals, enfrontant les causes i conseqüències amb efectivitat i afectivitat. No hi ha pau sense justícia i solidaritat i viceversa: «*són inseparables la preocupació per la naturalesa, la justícia amb els pobres, el compromís amb la societat i la pau interior*»⁵.

5. Papa Francesc (2015) *Laudato Si'*, 10.

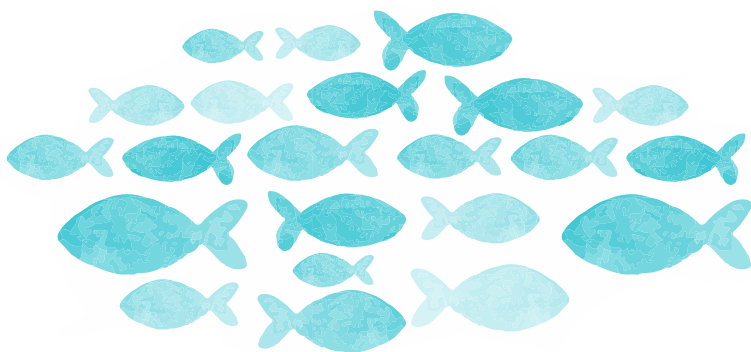

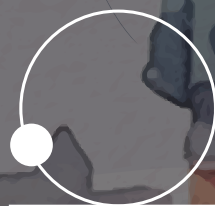
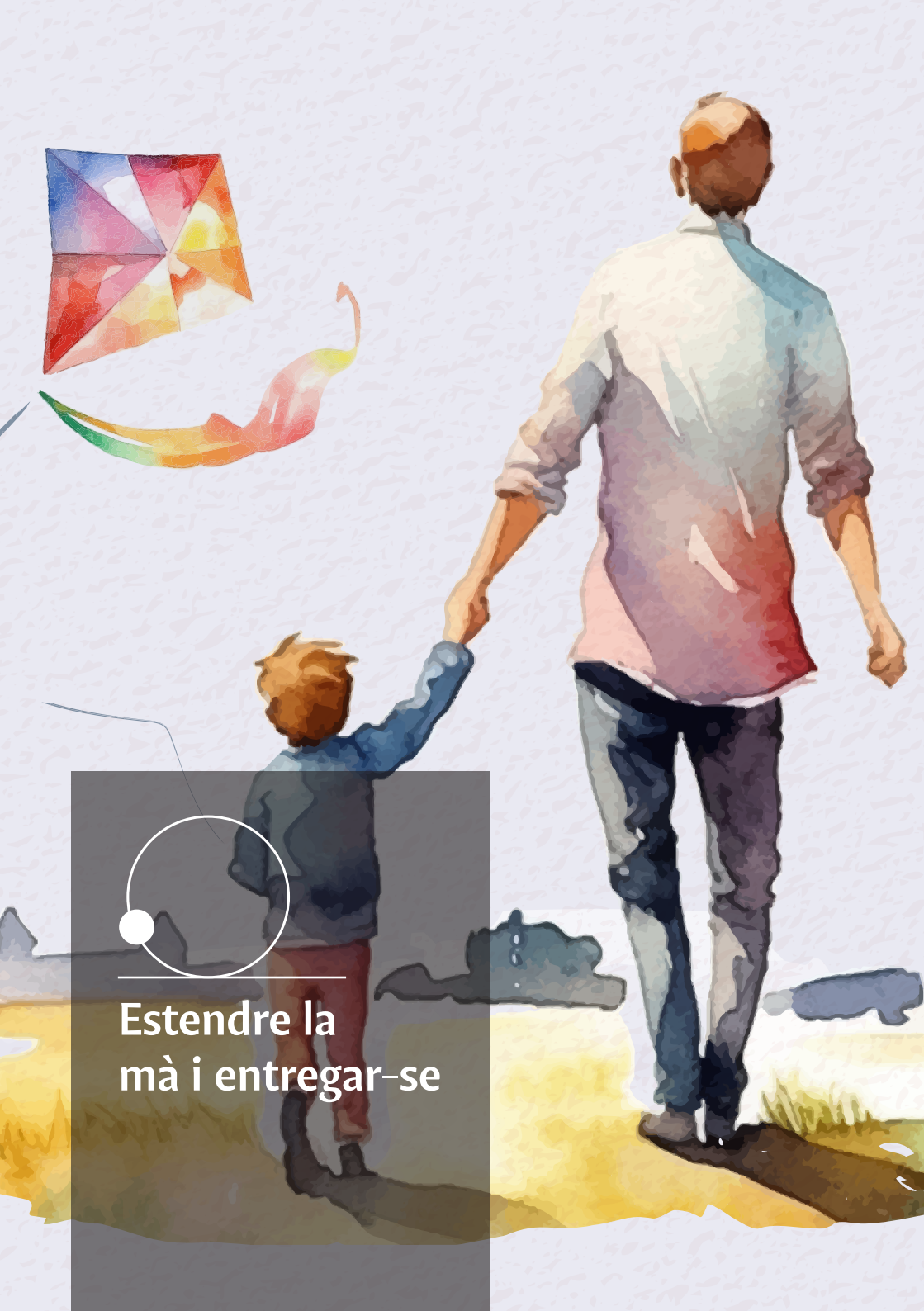
Compromís amb els més necessitats

El rol i la presència del lasal·lià davant les realitats de pobresa, necessitat i marginació serà implicar-se i comprometre's a combatre-les, ajudant les persones perquè, des de les seves capacitats, puguin desenvolupar-se.

Una persona està empobrida quan se li neguen les oportunitats més fonamentals per desenvolupar-se: viure una vida llarga, saludable i creativa, així com gaudir d'un nivell decent de vida, llibertat, dignitat, respecte per si mateixa i pels altres. Tant és aquell que manca de recursos econòmics com qui no està integrat en el seu entorn social o escolar i pateix d'abandonament, els descartats de la societat, les víctimes d'una cultura que rebutja el diferent, els malalts, els atrapats en addiccions, els emigrants i refugiats, aquells que han perdut el sentit de l'existència o manquen de mitjans per afrontar-la i molts d'altres.

La Salle no pot pretendre per si sola aconseguir un apropament educatiu i una acció eficaç davant totes les formes actuals de pobresa. Per això és important que s'estableixin relacions i col·laboracions amb altres organitzacions i altres instàncies (polítiques, socials, religioses...) que treballen per resoldre problemes dels necessitats en els nivells local, regional o internacional.

Estendre la
mà i entregar-se

4A1.

Des de la Doctrina de l'Església

Principis valuosos

El *Document marc d'evangelització del Districte Arlep* i, des d'ell, la proposta NCA presenta una escola orientada cap a la construcció de la persona en relació amb si mateixa, amb l'Església, amb Déu i amb el món. És un signe d'identitat de les nostres comunitats educatives, inspirades per sant Joan Baptista de La Salle, orientar els joves a la inserció en el món social i laboral d'acord amb les necessitats que es detecten en cada època. Els nens, nenes i joves que creixen a La Salle hauran de trobar oportunitats i experiències que els facilitin descobrir les necessitats del seu entorn local i del món, que permetin construir un món més just i solidari, encarnant el Regne de Déu.

Com a part de l'Església, la nostra referència absoluta i última per a l'educació en la justícia, solidaritat i pau és Jesús de Natzaret, que es mostra misericordiós i solidari, que no cessa de lloar i admirar la fe i la compassió de les dones amb les quals es creua, que posa la seva mirada agraïda en la creació i que ens mostra el camí cap a Déu⁶. Com a creients, veiem al mateix Jesús en la persona necessitada. Els nostres projectes volen ajudar a créixer en l'esperança i a fer realitat el projecte d'amor de Déu. Les dones i homes de la nostra societat estem cridats a ser el ferment de Déu enmig de la Humanitat⁷. Aquest projecte de Déu a l'Església també és assumit per La Salle com a propi: estem convidats a continuar descobrint el ple significat de *veure, jutjar i actuar*, sent part de la contribució de l'Església a la salvació, la pau i el desenvolupament.

6. Cfr. Papa Francesc (2015) *Laudato Si'*, 20.

7. Cfr. Papa Francesc, *Evangelii Gaudium* (2013), 114.

Principis valuosos

En la nostra proposta educativa és important que la comunitat educativa conegui, aprofundeixi i s'inspiri en la Doctrina Social de l'Església, el conjunt d'ensenyaments de la comunitat cristiana, buscant l'encarnació de l'Evangeli en el món, sobre les realitats i els problemes socials, econòmics, culturals i polítics que afecten l'ésser humà en l'àmbit nacional i internacional.

Aquests principis fonamentals estan recollits i continen desenvolupant-se en el Magisteri social de l'Església, com a actualització del missatge social de l'Evangeli, que no és només religiós sinó sobretot transformador i compromès amb la construcció d'un món més humà, frater i just.

Dignitat de la persona

Des dels inicis del cristianisme s'afirma una inviolable dignitat de la persona humana, que és intrínseca a la persona com a imatge de Déu. La vida de tot ésser humà és sagrada i inviolable, cada persona té un valor absolut. La igualtat fonamental dels éssers humans davant Déu té com a conseqüència la impossibilitat de justificar cap mena de discriminació. O sigui que, la persona ha de ser defensada contra qualsevol intent que pretengui negar, abolir o impedir, exercir els seus drets, com es diu també en *Codi Ètic de La Salle*.

Primacia del bé comú

El bé comú és el conjunt de condicions de la vida social que faciliten a les persones, associacions i a cada un dels seus membres el seu desenvolupament integral. Demana la capacitat i la recerca del bé comú com si fos el propi, de tal manera que ha de ser l'objectiu últim que ha d'orientar tota acció social.

Destí universal dels béns

La fe cristiana afirma que Déu ha creat i ha entregat la terra a tot el gènere humà perquè mitjançant ella hi puguin viure tots els habitants, sense excloure ningú ni privilegiar cap. Per tant, tota persona ha de tenir el necessari per viure dignament i desenvolupar-se plenament. Ningú pot prescindir dels béns que responen a les seves necessitats bàsiques: alimentar-se, créixer, comunicar-se i desenvolupar-se integralment. És un dret inherent a les persones que es desprèn de la seva dignitat intrínseca i exigeix de la comunitat social i política l'esforç de garantir l'accés de tot ésser humà a aquests béns i el seu gaudi de manera autònoma.

Els béns, per tant, corresponen amb justícia a tots els éssers humans i han de ser repartits de manera equitativa.

Solidaritat

La solidaritat no és un sentiment superficial pels mals de tantes persones properes o llunyanes. Al contrari, és la determinació ferma i perseverant d'emprendre la recerca i promoció del bé comú. Es treballa pel bé de tots i cadascun dels membres de la comunitat humana i perquè les persones se sentin realment responsables de tots, exercint la justícia, la misericòrdia i l'amor fraterns, tant en el pla individual com col·lectiu, en tots els nivells.

Opció preferencial pels pobres

Els principis anteriors, en una societat marcada per les desigualtats, exigeixen que es cuidi especialment la infància i joventut empobrida, aquells que es troben en situacions de marginació i tots aquells les condicions de vida dels quals els impedeixen un creixement adequat. És a dir, exigeix una opció preferencial pels pobres, tant aquells que pateixen la pobresa socioeconòmica com aquells que no tenen sostre, feina digna, cures mèdiques o viuen sense esperança, per promoure'ls, defensar-los i fer-los subjectes de la seva pròpia història.

Subsidiarietat

La subsidiarietat suposa que totes les societats amb major desenvolupament humà, científic i tècnic han d'ajudar, promoure i servir a les societats amb menor desenvolupament. No consisteix a caure en un «paternalisme», sinó, sobretot, en permetre que cada persona, amb el seu propi esforç i iniciativa i amb l'ajuda dels altres, es desenvolupi integralment, creant sinergies i recolzant-se en comunitat.

Participació social i política

Per tant, implica també col·laborar en la consolidació de la democràcia i la participació social i política. La llibertat és un signe i expressió essencial de la dignitat humana, i per això el seu exercici és un dret fonamental de la persona. Aquesta participació manifesta la dignitat i llibertat humana en el treball i en la vida pública, com a exigència per a la realització del bé comú. És una responsabilitat compartida entre tots, que tendeix sempre a formar una comunitat humana en pau i corresponsabilitat.

Cultura de la vida

L'Església promou i crida a promoure la «cultura de la vida», de l'esperança i de la transformació enfront de la «cultura de la mort». Perquè totes les persones tinguin una vida digna, s'oposa i denuncia les estructures de mort en tots els estadis de la vida, des de les claus d'un humanisme integral i solidari.

Ètica, moral i primacia del treball enfront dels beneficis

És injust i incompatible amb el pla de Déu («pecat personal» i «pecat estructural») qualsevol situació que menyspreï la condició humana, així com no fer res per canviar-la des de la fe, la política, l'ètica i la moral. Hem de continuar coneixent i valorant la *Declaració Universal dels Drets Humans* (1948), un dels esforços més rellevants per respondre eficaçment a les exigències imprescindibles de la dignitat humana individual i col·lectiva.

Al mateix temps, s'insisteix que la persona i la feina han d'estar per damunt de les estructures i del capital, i que els cristians han d'estar al capdavant de la defensa dels drets dels treballadors i de les seves famílies: salari just, descans, garanties socials, seguretat social, ocupació digna, etc.

Cura per la casa comuna

El nostre planeta està afectat per situacions urgents: contaminació del medi ambient, canvi climàtic, accés a l'aigua, pèrdua de biodiversitat... No és només un problema «ambiental», sinó que afecta radicalment la disminució de la qualitat de vida humana, la destrucció de la societat i la desigualtat, on les majors víctimes són els més necessitats.

És necessari optar per una «ecologia integral» que descobreixi que tot està connectat, que els éssers humans són els causants dels problemes i alhora l'única solució, i que aquesta consciència es pot educar i transmetre a la societat.

Veure, jutjar i actuar

El mètode de la Doctrina Social de l'Església és l'exercici d'estudi i comprensió de la realitat, amb l'objectiu de proporcionar orientacions per a la vida pràctica, seguint el procés de *veure, jutjar i actuar*:

- Des de la lectura de la realitat a la llum de la Paraula de Déu, *veure* és percebre amb sensibilitat i intel·ligència la realitat, informar-se i analitzar els problemes i les situacions d'injustícia, les seves causes, els factors que les produeixen, les seves conseqüències, els mecanismes i les persones que les reproduïxen, etc.
- A continuació, *jutjar* interpretant la realitat de les persones i les societats, discernint què és i què hi ha d'humà, just, fratern o tot el contrari, així com denunciar el que porta a l'opressió i la deshumanització.
- *Actuar* suposa prendre posició i optar per decisions coherents, comproment-se en accions concretes contra les desigualtats, les estructures i els mecanismes d'injustícia. Al mateix temps, implica promoure i generar projectes i processos transformadors de la realitat i de la societat segons els principis vistos anteriorment.

Som part activa

A La Salle, volem ser part activa de la construcció d'un món més humà i més conforme al pla de Déu. Ajudem perquè tots els membres de les comunitats educatives siguin agents actius i compromesos en la difusió i l'impuls d'aquests principis fonamentals. Per això reconeixem que nens, nenes i joves, junt amb tots els educadors i les famílies, poden i han d'ajudar-se mútuament en el camí de justícia i de fe que proposa l'Església.

**Apostar per la
transformació
social**

4A2.

Des del principi de «Ciudadania global»

Un concepte en construcció

La «ciudadania global» és un concepte en construcció que ajuda a donar contingut (*què*) a l'educació en la justícia, la pau i la solidaritat com un enfocament transversal (*com*), una manera d'entendre l'educació per a la transformació social avui, fruit d'una llarga tradició que pren matisos nous a la llum de la realitat del context actual.

Es pot definir els ciutadans globals com aquells que busquen contínuament aprofundir la seva consciència sobre el seu lloc i responsabilitat, local i global, en un món cada vegada més interconnectat. Implica solidaritzar-se amb altres en la recerca d'un desenvolupament sostenible i un món més humà, com a veritables artífexs de la missió de la justícia i la pau.

Per tant, és una nova crida al compromís personal i institucional per crear les condicions òptimes perquè a la nostra comunitat educativa es promogui la comprensió i consciència de la família humana i del nostre lloc i responsabilitat a la comunitat global, a través de la dinàmica de la interculturalitat, la cura de la nostra llar comuna, la promoció de la pau, l'equitat de gènere, la lluita contra qualsevol tipus de discriminació i la participació constructiva a la societat. Suposa esforçar-nos per identificar allò que no fa possible el desenvolupament humà, a la terra, tant localment com globalment, i estem disposats a canviar-ho.

Un concepte en construcció

És, per tant, una dimensió transversal del procés educatiu, per a obres educatives, socioeducatives i ONGD, que destaca de manera especial la interrelació entre el local i el global, així com el sentiment de pertinença a la comunitat humana i ecològica universal. Ambdues es consideren condicions per incidir en la transformació de la realitat actual d'una manera profunda i eficaç.

El model poliedre

El papa Francesc, a *'Evangelii Gaudium*, proposa la figura del poliedre per pensar la realitat global, els seus membres i les seves particularitats. El poliedre reflecteix la confluència de totes les particularitats que en ell conserven la seva originalitat. Totes les persones, amb els seus projectes i les seves potencialitats, fins i tot aquelles que poden ser qüestionades pels seus errors, tenen alguna cosa a aportar. Totes les persones, cadascuna amb la seva peculiaritat, que busquen un bé comú a la societat, poden ser constructors d'un món millor⁸.

Una segona noció rellevant per pensar la «ciutadania global» és la de la cura i reconeixement de l'altre, exposada a *Laudato Si'*. Al paradigma «tecnocràtic» no se li respon amb una nova posició de l'ésser humà davant el qual està allà fora, com una realitat valuosa que mereix estima i cura. L'equilibri ecològic inclou l'equilibri intern amb un mateix, el solidari amb els altres, el natural amb tots els éssers vius, i l'espiritual amb Déu⁹.

8. Cfr. Papa Francisco *Evangelii Gaudium* (2013), 236.

9. Cfr. Papa Francisco (2015) *Laudato Si'*, 210-211.

El model poliedre

Finalment, la «ciutadania global» enfronta el gran desafiament de buscar noves formes de resoldre els conflictes que es donen en la convivència. La «cultura del diàleg» ens permet reconèixer l'altre com un interlocutor vàlid, mirar al migrant, que pertany a una altra cultura, com a subjecte digne de ser escoltat, considerat i apreciat, superant la por, el rebuig, la violència i l'exclusió.

Des d'una visió de «ciutadania global» del món, les obres educatives, socioeducatives i ONGD tenen una missió imprescindible: formar persones solidàries i compromeses. Ens identifica com a educadors i educadores lasal·lians i ens manté arrelats a les ensenyances de sant Joan Baptista de La Salle.

Una proposta integral

La «ciutadania global» és una proposta educativa totalment integrada i transversal en la proposta NCA (Nou Context d'Aprenentatge). El seu objectiu principal és promoure canvis en el pla personal que capacitin per a la participació i el compromís social en l'àmbit local (relacions de convivència interpersonal, impacte ambiental de les pràctiques quotidianes...) i a nivell global (participació en iniciatives a favor d'un desenvolupament humà sostenible i l'erradicació de la pobresa...). Això hauria d'ajudar a la construcció de cinc dimensions:

- Ciutadania *activa*: que participi individualment i col·lectivament en accions. Suposa ajudar que les persones estiguin informades i formades.
- Ciutadania *crítica*: que tingui curiositat, aprengui a fer servir la informació, valorar-ne la fiabilitat, comprendre, contrastar fonts, reflexionar...

Una proposta integral

- Ciutadania *responsable*: que aprengui a comprometre's segons els seus principis i valors, així com a actuar amb coherència, assumint les conseqüències personals, socials i ambientals de les seves accions.
- Ciutadania *global*: pensar de manera global, tenint en compte les interdependències del nostre món i centrant-se en els drets de les persones.
- Ciutadania *solidària*: tenir consciència de les causes sistemàtiques de les desigualtats i aspirar a l'equitat dels Drets Humans.

En aquest procés de construcció de les cinc dimensions de la ciutadania, es plantegen també uns principis metodològics sobre els quals se sustenta:

- Foment del *pensament crític*, per posar en relleu les contradiccions entre els valors i les pràctiques dominants de la societat de consum i la realitat que afecta la major part de la humanitat a escala global.
- *Pràctiques actives i cooperatives*, mitjançant activitats que suposin un alt grau d'implicació i participació de l'alumnat: treball en grups cooperatius, discussió, reflexió...
- *Enfocament socioafectiu*: donar importància a la dimensió social i emocional de l'aprenentatge i el desenvolupament personal.
- *Coherència global-local*: comprendre els problemes comuns de la humanitat i les seves causes, i comprometre's amb el canvi social a través de vivències que impliquin la participació en projectes de canvi a escala local.

Una proposta integral

Tot el plantejament educatiu lasal·lià, especialment els principis i àmbits del Nou Context d'Aprenentatge, participen d'aquests principis de forma natural i integrada. Des de diversos punts de partida i cap a diferents horitzons, es proposen elements, reflexions i eines que busquen ajudar a crear un context educatiu centrat en l'ésser humà, que entén la pràctica educativa com un procés, no només pedagògic, sinó també ètic, polític i social en favor de la justícia, la solidaritat i la pau.

Línies de treball local i global

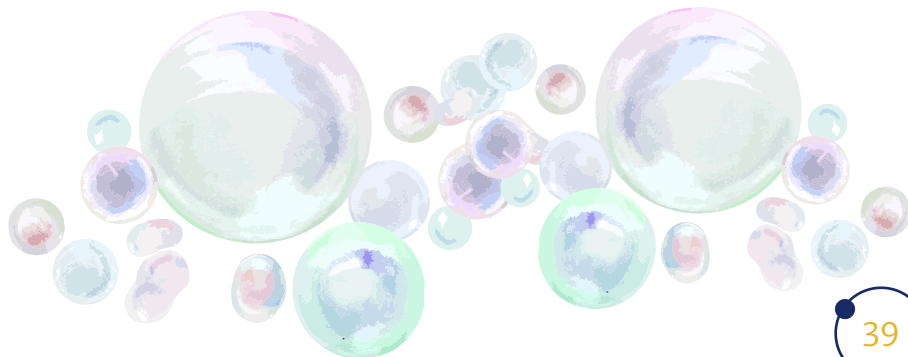
Des d'aquests principis generadors, en harmonia amb la Doctrina Social de l'Església i la pròpia herència lasal·liana, la «ciutadania global» promou:

- Educar per a la *inclusió i l'equitat*, ajudant a reconèixer les diferències i transformar les desigualtats des d'una perspectiva i mirada de gènere.
- Educar la *mirada crítica* de la realitat des d'una perspectiva integral, que promogui la construcció d'una ciutadania compromesa amb la recerca del bé comú i que participi en la generació de models alternatius més justos.
- Educar en la *interculturalitat* i el respecte dels drets humans, des de la valoració de la diversitat, l'acollida i la no discriminació. Així, es pot enriquir el marc cultural i tenir oportunitats per ampliar el propi mode d'entendre la vida i el món.
- Educar en la *cura de la natura i del medi ambient*, fomentant valors, competències i actituds que permetin fer-se càrrec del món al qual hem de «treballar i cuidar» (Gn 2, 15).
- Educar en la *participació democràtica* com a mecanisme de corresponsabilitat i compromís en la construcció d'una societat justa, equitativa i solidària.
- Educar en la valoració del *diàleg* com a eina per a la resolució pacífica de conflictes i per a un exercici de ciutadania activa i responsable, des de la comprensió cristiana de les relacions humanes basades en la reconciliació, el perdó i la misericòrdia.

Línies de treball local i global

- Educar en una *experiència religiosa oberta* que, partint d'una educació cristiana, aculli la diversitat de formes d'experimentar la dimensió transcendent de l'ésser humà, que fomenti l'exploració de les diferents tradicions de saviesa que l'han desenvolupat, així com el cultiu de la interioritat i el contacte amb la pròpia dimensió emocional com a condicions prèvies per a una experiència religiosa personal i comunitària. Una experiència religiosa que, cercant primer el regne de Déu i la seva justícia (Mt 6,26), convidi cada persona a descobrir la seva crida personal, és a dir, la seva vocació, i per tant, a trobar la seva manera particular de comprometre's amb el món i amb la seva transformació en una societat més justa i fraternal.
- Educar en la *interdisciplinarietat*, treballant des de i per al desenvolupament integral de la persona, i ajudant així a generar una mirada complexa i interconnectada de la realitat.
- Educar en la *dimensió internacional* de la nostra Família Lasal·liana, preparant l'alumnat a reconèixer, entendre i respectar la diversitat de cultures i identitats, i a estar oberts a altres vivències i coneixements de països, costums i cultures que són diferents de les pròpies, i a tenir una perspectiva global de les injustícies socials.

Recórrer
un únic camí

4A3.

● Model de desenvolupament

**La crida al
compromís de
l'Agenda 2030**

El 2015, les Nacions Unides van aprovar *l'Agenda 2030 pel Desenvolupament Sostenible*, una oportunitat perquè els països i les seves societats emprenguin un nou camí amb el qual millorar la vida de totes les persones, sense deixar ningú enrere. L'Agenda compta amb 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que inclouen des de l'eliminació de la pobresa fins a la lluita contra el canvi climàtic, l'educació, la igualtat de la dona, la defensa del medi ambient o el disseny de les nostres ciutats. Els objectius persegueixen la igualtat entre les persones, protegir el planeta i assegurar la prosperitat com a part d'una nova agenda de desenvolupament sostenible. Un nou contracte social global que no deixi ningú enrere.

Les obres educatives, socioeducatives i ONGD l'aliances no poden viure al marge de la societat, ni de les necessitats ni dels reptes que aquesta planteja. Els ODS serveixen com a inspiració per als projectes i, en l'àmbit escolar, per al desenvolupament de les competències dels alumnes. En l'NCA, incideixen especialment en els principis d'interioritat, construcció del pensament i dimensió social de l'aprenentatge, des de l'objectiu 4 de crear una educació de qualitat.

Eixos dels ODS

Els objectius plantejats a l'Agenda 2030 se centren en cinc grans àrees d'importància crítica per a la humanitat i el planeta: persones, planeta, prosperitat, pau i aliances. Mitjançant aquestes cinc categories, es pretén abordar les crisis a les quals s'enfronta la humanitat. És una proposta a nivell global, però també a nivell local: decreixement, consum responsable, sobirania alimentària, comerç just...

Els nous objectius presenten la singularitat d'instar tots els països, siguin del Nord o del Sud globals, a adoptar mesures per promoure la prosperitat alhora que protegeixen el planeta. Reconeixen que les iniciatives per posar fi a la pobresa han d'anar acompanyades d'estratègies que afavoreixin el desenvolupament humà integral i abordin una sèrie de necessitats socials, entre les quals cal assenyalar l'educació, la salut, la protecció social i les oportunitats d'ocupació, alhora que lluiten contra el canvi climàtic i promouen la protecció del medi ambient.

La persona,
centre de
l'educació

4A4.

Des d'un aprenentatge compromès amb la realitat

Projectes pedagògics o que són útils a l'entorn local

El Nou Context d'Aprenentatge de La Salle transforma l'acció educativa i pastoral a les aules posant la persona en el centre, enriquint el currículum amb diverses fonts i promovent l'educació integral de la persona.

L'àmbit del projecte és especialment útil per aconseguir aquests objectius, però també hi participen els seminaris, tallers, acollides i tancaments. Amb tota la proposta, es busca no només combinar l'aprenentatge de continguts, competències i valors, sinó també concretar-los en la realització de tasques de servei a la comunitat. Inspirats en metodologies com *Aprenentatge-Servei*, *Design for Change*, «Yo puedo» i altres inspirats en el Pacte Educatiu Global, es tracta de proposar activitats integrades en les quals l'alumnat es forma en enfrontar-se a necessitats reals del seu entorn proper.

Aquest tipus de projectes insereixen en el currículum el compromís social, vinculant explícitament un servei a la comunitat amb un aprenentatge significatiu. Aquest aprenentatge pot ser un contingut curricular i situar-se en un àmbit d'aprenentatge concret, però pot ser un aprenentatge d'un altre tipus de continguts educatius, afavorint el desenvolupament de tots els principis pedagògics NCA, incloent-hi el seguiment i avaluació tant de l'aprenentatge com del servei.

Projectes pedagògics o que són útils a l'entorn local

Aquesta metodologia permet desenvolupar competències pròpies del «saber fer»: desenvolupar un petit projecte, organitzar-lo, planificar-lo, posar-lo en marxa. També desenvolupa el «saber ser», relacionat amb els tallers, acollides i tancaments NCA, així com totes les dinàmiques d'educació en la justícia, pau i solidaritat.

És un enfocament que uneix compromís social i aprenentatge de coneixements, habilitats, actituds i valors: Aprendre a ser competents essent útils als altres. Ens permet que el nostre alumnat prengui consciència, analitzi i entengui les necessitats reals del nostre entorn més proper. Ens permet apropar l'alumnat a les diferents realitats socials, buscant la seva implicació en les solucions als problemes amb els quals es troba. És la millor manera d'educar membres socialment actius i compromesos. Afavoreix l'actitud de servei, pilar de la identitat lasal·liana.

Constitueix una oportunitat per «aprendre a viure», afavorint espais de participació i treball cooperatiu, entre iguals i amb agents i institucions socials. Potencia la fraternitat/comunitat, part essencial del nostre carisma lasal·lià, com a base per transformar la realitat.

Una porta oberta envers el voluntariat

Els projectes NCA poden unir dos objectius: el servei a la comunitat i els aprenentatges que s'adquireixen. Aquests projectes són una metodologia educativa que aprofita el valor formatiu de les accions solidàries per aconseguir aprenentatges significatius, en el coneixement, habilitats, actituds i valors. També, mitjançant les activitats de compromís amb la realitat, podem apropar-nos a tots els membres de les comunitats educatives del món del voluntariat.

Donar-se als
altres sense
esperar res

5A.

Des de la iniciació al voluntariat

**La importància
del voluntariat**

La nostra visió del voluntariat es fonamenta en la convicció que l'acció a favor de la justícia, la solidaritat i la pau, així com la participació en la transformació del món, és una dimensió constitutiva del missatge evangèlic, de la tradició lasal·liana i de cadascuna de les nostres obres.

Segons això, volem ser testimoni que és possible construir un món en què totes les persones visquin dignament i, per aconseguir-ho, és imprescindible la participació de qui desitgi viure la solidaritat des de la nostra proposta de valors.

Així, el voluntariat és la resposta a la crida que ve dels pobres i que, per a les obres La Salle, es converteix en una proposta d'acció amb sentit, en una vocació. Per això, és imprescindible convidar, animar i formar l'alumnat, les famílies i els mateixos educadors a comprometre's en activitats de voluntariat a favor dels altres.

Quin voluntariat?

Entenem per voluntariat el conjunt d'activitats d'interès general, desenvolupades per persones que alliberen part del seu temps per col·laborar de manera solidària, desinteressada i gratuïta, a favor de la sensibilització, promoció i desenvolupament de les persones i comunitats de l'entorn proper i dels països pobres, des d'un projecte compartit amb una o diverses organitzacions i amb l'objectiu final d'aconseguir una societat mundial més justa i igualitària.

Projectes de voluntariat

Tot voluntariat, que pot consistir en una activitat continuada en el temps o en accions puntuals, es realitza a través d'entitats prestadores de voluntariat, sempre emmarcades dins de programes a favor de la igualtat, la llibertat, la solidaritat i la defensa del bé comú.

Tant les obres educatives lasal·lianes com el Moviment Juvenil Lasal·lià– SalleJoven i, sobretot, les obres socioeducatives i les ONGD, proposen projectes de voluntariat segons els objectius específics de cada realitat. En tot moment es compleix el règim jurídic de les entitats de voluntariat (assegurances, certificats, acords d'incorporació, registres...).

A més, els programes d'iniciació al voluntariat per a joves busquen col·laborar amb altres institucions i poden oferir oportunitats per als voluntaris en tots els àmbits: social, internacional, ambiental, cultural, esportiu, educatiu, sociosanitari, d'oci i temps lliure, comunitari... Els diferents plans i projectes de voluntariat lasal·lià estan recollits en el projecte corresponent.

Qui pot ser voluntari?

Segons la *Llei 45/2015, del 14 d'octubre, de voluntariat*, poden ser voluntaris totes les persones majors d'edat. En els casos de menors, entre 12 i 18 anys, poder fer voluntariat amb el consentiment dels progenitors o tutors legals i sempre que l'activitat no perjudiqui el seu desenvolupament i formació integral.

Junts per
construir
un món millor

Annex

Organització de l'educació en la justícia a les obres educatives

Persones i equips

L'educació en la justícia, solidaritat i pau és un projecte per a tots els àmbits del Districte: xarxa d'obres educatives i socioeducatives, xarxa de comunitats lasal·lianes, ONGD, Moviment Juvenil Lasal·lià- Sallejovent, etc. Estan implicats tots els educadors, famílies, nens, nenes i joves.

Tots els educadors d'una obra lasal·liana són protagonistes i responsables de l'educació en la justícia, solidaritat i pau en el seu entorn proper. Els Equips Directius vetllen perquè els principis de la proposta d'educació en la justícia, solidaritat i pau expressats en aquest *Projecte Marc* es portin a terme a la seva obra, garantint que siguin principis inspiradors de tota la cultura i clima de la comunitat educativa, més enllà del curricular.

Els Equips d'Animació, a nivell districte i sectorial, així com l'Equip d'Educació en la justícia, solidaritat i pau del Districte, animen i ajuden a la concreció i posada en marxa de les diferents propostes i activitats que puguin sorgir dels principis inspiradors d'aquest *Projecte Marc*.

Coordinador/a d'educació en la Justícia, Solidaritat i Pau

Per assegurar la visió transversal de l'educació en la justícia, solidaritat i pau en les obres educatives, l'Equip Directiu delega un coordinador/a de l'obra, que pugui coordinar les activitats específiques del seu àmbit i vetllar per la coherència del projecte global.

- És el responsable de coordinar les accions que emanen d'aquest *Projecte Marc* a la seva obra: desenvolupament d'activitats d'aproximació a la realitat, accions solidàries, promoció dels ODS, iniciació i promoció del voluntariat...
- És seleccionat/a entre el professorat de l'obra educativa en diàleg entre l'Equip Directiu i l'Equip d'Animació Sectorial, que establirà els seus temps de dedicació.
- Forma part de l'Equip de Pastoral de l'obra educativa i col·labora en el desenvolupament integral del *Projecte Pastoral* de l'obra.
- Si el volum de l'obra educativa ho permet, coordina un Equip d'Educació en la Justícia, Solidaritat i Pau amb altres educadors de l'obra.
- És una persona que té sensibilitat amb la realitat de la pobresa, contempla en la seva opció de vida el compromís amb aquesta realitat i està oberta a implicar-se en algun voluntariat lasal·lià.
- Té una visió global del centre, coneix la comunitat educativa i els dinamismes i estaments que formen part de la vida escolar.
- Entén la seva responsabilitat més enllà de l'àmbit curricular i vetlla perquè tota la comunitat educativa s'impliqui en la formació d'un alumnat amb major consciència social, en la transformació del nostre entorn i en el compromís de la comunitat educativa amb els més pobres.

Coordinador/a d'educació en la Justícia, Solidaritat i Pau

- Realitza la seva tasca en estreta col·laboració amb l'ONGD lasal·liana establerta a l'obra i les obres socioeducatives de l'entorn proper, ajudant al treball conjunt en l'àmbit de l'educació en la justícia, solidaritat i pau: voluntariat, Comerç Just...
- Vetlla per la formació de la comunitat educativa en els temes continguts en aquest *Projecte Marc*, sigui proposant o acomplint activitats i iniciatives destinades a aquest fi a l'obra o procurant la participació de la comunitat educativa en espais de formació dins i fora del món lasal·lià.
- Ajuda al desplegament dels valors de l'educació en la justícia, solidaritat i pau en tota la proposta pedagògica NCA i fa seguiment dels possibles projectes d'aprenentatge servei, iniciació al voluntariat...
- Es coordina amb tots els equips pedagògics (tutors, departament d'orientació...) i de comunicació de l'obra, per facilitar la visió i la feina en educació en la justícia, solidaritat i pau.
- Participa en les reunions de coordinadors en la justícia, solidaritat i pau de la xarxa d'obres i col·labora en el desenvolupament de plans i projectes comuns.
- Rep, des de la xarxa d'obres, formació adequada i actualitzada per al compliment de les seves funcions, així com seguiment de la seva tasca.

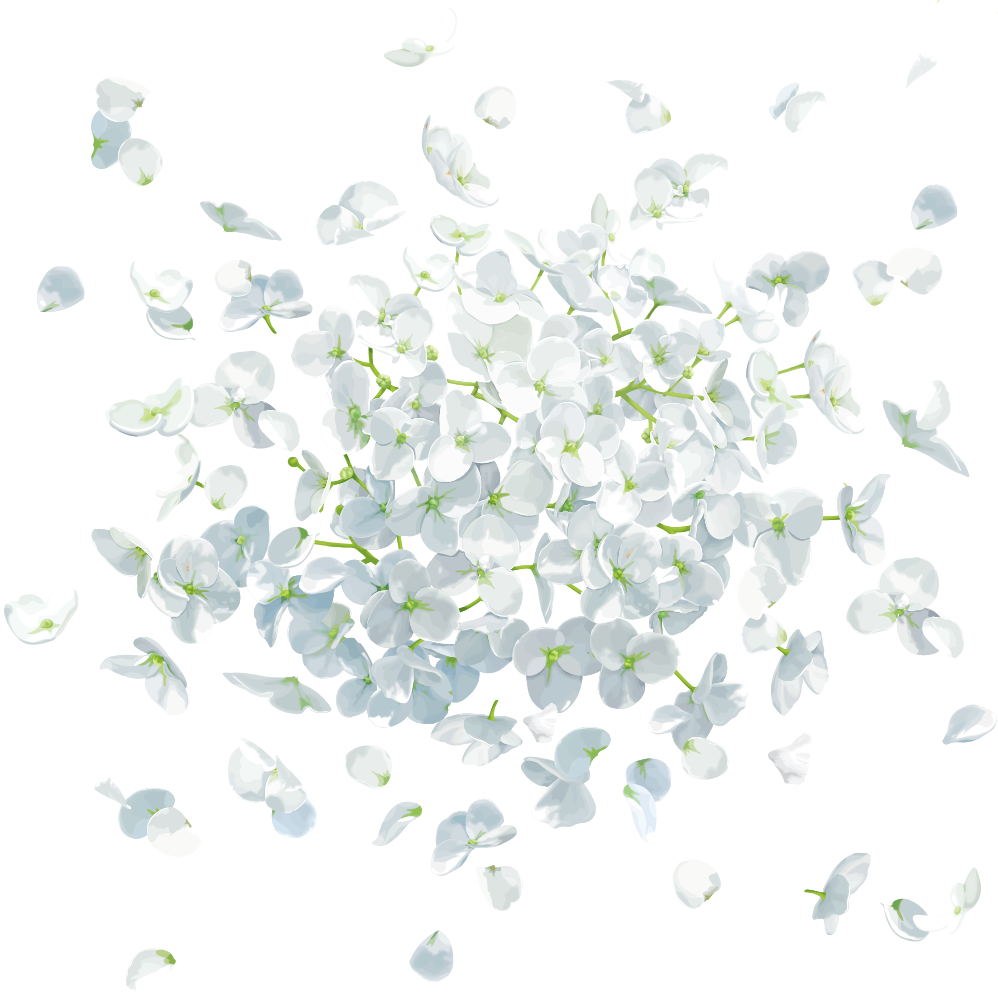
Vers la transformació de les nostres obres

Com és natural en un *Projecte Marc* així, serà necessari continuar unint esforços, proposant experiències, avaluant iniciatives i planificant noves oportunitats de conèixer, interpretar i transformar la realitat. Amb els principis presentats tenim a la nostra disposició els fonaments per a una educació humana i cristiana amb la mirada posada en els més febles. Queda ara la tasca de concretar, suggerir i recomanar les millors formes, metodologies i activitats específiques perquè tota aquesta *opció preferencial* continuï creixent i encarnant-se en el món.

Pensar en educar en la justícia, solidaritat i pau implica aprofundir i actualitzar la nostra identitat i finalitats com a Família Lasal·liana, connectades alhora amb les noves realitats que vivim al segle XXI. Hem d'assumir la necessitat de fer front a canvis en l'àmbit personal i educatiu, aprofitant la rica empenta que suposa el Nou Context d'Aprenentatge.

- En l'àmbit personal, urgeix llançar-nos a qüestionar la nostra forma de vida, els valors que ens mouen, els prejudicis i estereotips que condicionen les nostres accions quotidianes.
- En l'àmbit educatiu, es fa imprescindible col·laborar en la renovació de la nostra proposta evangelitzadora i educativa, per continuar proposant una educació alineada amb el model d'humanitat que volem.

Estem vivint un moment sociohistòric crític i tenim l'oportunitat de ser part de la resposta que el nostre món actual està demanant. Per això, es fa imprescindible que l'educació en la justícia, solidaritat i pau continuï sent un eix fonamental de la nostra tasca, tant en les obres educatives com en les socioeducatives i ONGD, units a la resta de lasal·lians i totes les persones que, *fent moltes coses petites, en molts llocs petits, estan canviant el món.*

Bibliografia

- ÁLVAREZ DE LOS MOZOS, P. (2019). *Servir a los pobres promover la justicia: panorámica histórica del apostolado social de la Compañía de Jesús*. Sal Terrae.
- CELORIO, G., & LÓPEZ DE MUNAIN, A. (Eds.). (2007). *Diccionario de Educación para el Desarrollo*. Hegoa.
- CHICA ARELLANO, F., & GRANADOS GARCÍA, C. (Eds.). (2016). *Loado seas, mi Señor. Comentario a la encíclica Laudato si' del papa Francisco*. Biblioteca de Autores Cristianos.
- COMISIÓN DE COORDINACIÓN DE ONGD LASALIANAS. (1996). *Cuadernos de cooperación al desarrollo*. PROYDE.
- DE CASTRO BARCO, M. (2013). *Dónde y cómo introducir la Educación para el Desarrollo en los centros educativos: Oportunidades y retos que la actual regulación del Sistema Educativo ofrece a la Educación para el Desarrollo y la Ciudadanía Global*. CCS.
- DEPALMA, R. (2019). *La educación para el desarrollo y la ciudadanía global: Una experiencia de investigación-acción participativa*. Graó.
- EDUCATIO, S. (2019). *Ciudadanía Global: una perspectiva Ignaciana*. Secretariado de Educación de la Compañía de Jesús.
- GARCÍA-RINCÓN DE CASTRO, C. (Ed.). (2015). *Identidad Cosmopolita Global. Un nuevo paradigma educativo-social para un mundo nuevo*. PPC.

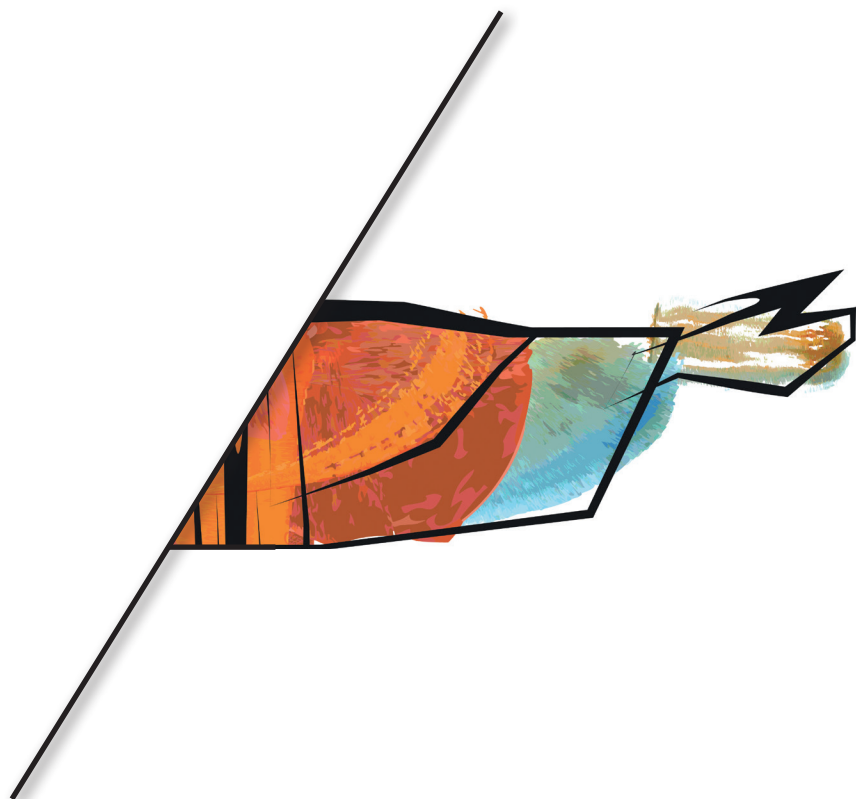
Bibliografia

- GONZÁLEZ BELLÓ, J. A. (2019). *No suspendas en doctrina social: una guía de repaso-aprendizaje sobre el pensamiento social de la Iglesia*. Amazon.
- GRAÑÓ, M., & FANJUL, G. (2017). *Somos el 99%. Una vuelta en bici por la desigualdad*. Alfaguara.
- JESUITAS, E. (2020). *Mujeres y hombres para una Ciudadanía Global. Cuadernos de pedagogía jesuita*.
- KÜPPERS, A., SCHALLENBERG, P., LOMBANA SÁNCHEZ, A., & BAURA GARCÍA, E. (2016). *DOCAT: ¿qué hacer?: la doctrina social de la Iglesia*.
- LA SALLE FRANCE. (2018). *Parcours d'Éducation à la Justice. Frères des Écoles Chrétiennes*.
- LARRÚ RAMOS, J. M., MARTÍNEZ MARTÍNEZ, J. L., LARRÚ RAMOS, J. M., LARRÚ RAMOS, J. M., CAMACHO, I., CAMACHO, I., AMO USANOS, R., APARICIO MALO, J. M., TATAY, J., TATAY, J., MORA ROSADO, S., & DÍEZ BOSCH, M. (2020). *Desarrollo humano integral y Agenda 2030: aportaciones del pensamiento social cristiano a los Objetivos de Desarrollo Sostenible*.
- MARTÍNEZ-ODRÍA, A., & GÓMEZ VILLALBA, I. (Eds.). (2017). *Aprendizaje-Servicio. Educar para el encuentro*.
- NUSSBAUM, M. C. (2012). *Crear capacidades. Propuesta para el desarrollo humano*. Paidós.
- OJEDA, J. A., & CANTÓN, M. (Eds.). (2017). *Design for change: un movimiento educativo para cambiar el mundo*. Ediciones SM.
- ORGANIZACIÓN DE LAS NACIONES UNIDAS. (2015). *Agenda 2030, con especial atención a la meta 4.7. Desarrollo sostenible y ciudadanía mundial*.

Bibliografia

- ORTIZ JIMÉNEZ, J., MORENO LOSADA, J., & RUIZ TÉLLEZ, T. (2019). *Alabado seas, mi Señor. Claves y propuestas de trabajo a la luz del Sínodo Panamazónico*. PPC.
- PANGRAZZI, A. (2006). *Hacer bien el bien. Voluntarios junto al que sufre*. PPC.
- PONTIFICIO CONSEJO DE JUSTICIA Y PAZ. (2003). *Compendio de la doctrina social de la Iglesia*. Biblioteca de Autores Cristianos.
- REIMERS, F. (2021). *Educación global para mejorar el mundo. Cómo impulsar la ciudadanía global desde la escuela*. SM.
- RUIZ CORBELLA, M., & GARCÍA-GUTIÉRREZ, J. (2019). *Aprendizaje-servicio: los retos de la evaluación*.
- SACHS, J. D., VILÀ, R., & PAN, K. (2015). *La era del desarrollo sostenible: nuestro futuro está en juego: incorporemos el desarrollo sostenible a la agenda política mundial*. Deusto.
- SCHLAG, M. (2021). *Manual De Doctrina Social De La Iglesia: Una guía para los cristianos en el mundo de hoy*. Di-daskalos.
- SIERRA, J. (2021). *Caminad según la vocación a que habéis sido llamados*. San Pablo.
- SORGE, B. (2017). *Introducción a la Doctrina Social de la Iglesia*. Sal Terrae.
- SOUTO COELHO, J. (2017). *Educación en valores sociales. Doctrina Social De la Iglesia para adolescentes y jóvenes*. PPC.
- URUÑUELA NÁJERA, P. M. (2018). *La metodología del aprendizaje-servicio: aprender mejorando el mundo*.

www.lasalle.es
www.colegioslasalle.org